

USMERITVE NA PODROČJU NOTRANJE ZAŠČITE

1. Uvod

Usmeritve določajo preventivne in represivne aktivnosti ter odgovornost predstojnikov, pristojnih služb in delavcev policije na področju notranje zaščite. Določajo pristojnosti pri preiskovanju določenih kaznivih dejanj delavcev policije, obveščanje in poročanje o poteku preiskave kaznivih dejanj in katalog kaznivih dejanj.

Minister za notranje zadeve je dne 1. 9. 2001 izdal Sklep o prenehanju veljavnosti Začasnega navodila o notranji zaščiti št. 0001/5-1-05/9-95, z dne 4. 10. 1995. Začasno navodilo je določalo obseg nalog, organizacijo, pristojnosti, postopek, poročanje in evidentiranje zadev s področja notranje zaščite. Notranja zaščita je bila opredeljena kot zbir postopkov in ukrepov za zagotovitev varnosti dela in osebne zaščite vseh zaposlenih v MNZ.

Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest MNZ in policije določa Oddelku za pritožbe, notranjo zaščito in pomoč policistom v Uradu generalnega direktorja policije ter uradom direktorjev policijskih uprav (v nadaljnjem besedilu OPNZPP UGDP in UD PU) med drugimi tudi naslednje naloge:

- organiziranje in izvajanje preiskovanja odklonskih pojavov v policiji in izvajanje oziroma sodelovanje pri preiskovanju določenih kaznivih dejanj in prekrškov, ki se preganjajo po uradni dolžnosti ali na predlog, če obstajajo razlogi za sum, da je storilec dejanja delavec policije.

2. Notranja zaščita

Notranja zaščita v širšem smislu predstavlja varnost oz. zaščito policije kot sistema. Pravna in dejanska zaščita delavca policije kot posameznika je samo segment notranje varnosti in zaščite kot celote.

Pravna zaščita pomeni ustrezno pravno urejeno delovno razmerje oz. status delavca, natančno določene pravice, obveznosti in odgovornosti, pravno zaščito pred zlorabami, zagotovitev izrabe pravnih sredstev in dajanje ustrezne pravne pomoči, predvsem takrat, ko so zoper delavce vložena razna pravna sredstva zunanjih oseb, po oceni policije pa so delavci ravnali zakonito in strokovno.

Dejanska zaščita delavca pomeni zagotavljanje dobrih oziroma vsestransko ustreznih delovnih pogojev, kot so materialni (prostori, oprema, plača), napredovanje, izobraževanje, usposabljanje, primerni odnosi med delavci policije, zaščita ogroženih delavcev itd.

Aktivnosti na področju notranje zaščite delimo na preventivne in represivne. Preventivne zajemajo sistem pravnih aktov oz. podlag in ukrepov za zaščito policije kot sistema. Predstavljajo vse vrste aktivnosti policije, usmerjene v preprečevanje dejavnikov, ki kakor koli pogojujejo odklonske pojave v policiji, in ravnanja policistov, ki škodujejo ugledu policije.

Delimo jih na splošne preventivne ukrepe, ki jih ima vsaka večja organizacija, in posebne preventivne ukrepe za policijo kot specifični državni organ. Splošni preventivni ukrepi veljajo

za vse delavce policije, posebni pa za policiste. Pomemben sestavni del preventivnih aktivnosti je sprejeti protikorupcijski program v policiji in njegovo izvajanje.

Represivne aktivnosti zajemajo ukrepe pristojnih delavcev in služb v policiji (ali tudi izven nje) po tem, ko je že storjeno neko dejanje, ki predstavlja odklonski pojav. To je lahko kaznivo dejanje, prekršek ali kršitev delovne discipline delavcev policije. Obravnavajo oziroma preiskujejo jih pristojni policisti na podlagi zakonov in drugih predpisov.

Ukrepi za ugotavljanje disciplinske odgovornosti delavcev policije so v izključni pristojnosti predstojnikov.

Prekrške delavcev policije obravnavajo stvarno in krajevno pristojne policijske enote. Ni potrebe po določitvi posebnih pristojnosti za obravnavo, razen v primerih, ko nastopijo izločitveni razlogi zaradi možnosti pristranske obravnave, npr. policist ne more obravnavati sodelavca iz iste enote, lahko pa ga obravnava njegov predstojnik.

Kazniva dejanja obravnavajo policisti, kriminalisti in inšpektorji OPNZPP UGDP ter UD PU.

3. Odgovornost in naloge na področju notranje zaščite

- predstojniki policijskih enot so odgovorni za stanje na področju notranje zaščite v enoti, ki jo vodijo,
- predstojniki policijskih postaj in notranjih organizacijskih enot policijske uprave obveščajo UD PU, ta pa OPNZPP UGDP, predstojniki notranjih organizacijskih enot generalne policijske uprave pa obveščajo OPNZPP UGDP (v nadaljnjem besedilu UD PU in OPNZPP UGDP: pristojna služba) o zaznavi pojavov, ki imajo pomen za notranjo varnost policije,
- pristojna služba je na podlagi obvestila dolžna storiti vse potrebno za zagotovitev notranje varnosti v policiji,
- pristojna služba pri preiskovanju pojavov, ki imajo pomen za notranjo varnost ravna v skladu s predpisi,
- delavci policije v okviru svojih pristojnosti skrbijo za notranjo varnost v policiji,
- delavci policije obvestijo predstojnika o zaznavi pojavov, ki imajo pomen za notranjo varnost policije, ki nato ravna v skladu z drugo alineo te točke.

4. Preiskovanje določenih kaznivih dejanj delavcev policije

Delavca policije kot osumljenca kaznivega dejanja mora obravnavati policist iz druge policijske enote, ki jo določi generalni direktor policije oziroma direktor policijske uprave.

OPNZPP UGDP in UD PU vodijo preiskovanje kaznivih dejanj, katerih storitve so osumljeni delavci policije pri opravljanju delovnih nalog ali v zvezi z njimi in so navedena v točki št. 6. Generalni direktor policije ali direktor policijske uprave lahko odloči, da OPNZPP UGDP oz. UD PU prevzame obravnavo drugega kaznivega dejanja.

Kadar pristojna služba pri preiskovanju kaznivega dejanja iz prejšnjega odstavka ugotovi, da gre za sum krive ovadbe po 288. členu KZ, izvede preiskovanje tudi za to kaznivo dejanje. O tem predhodno seznanjeni delavca policije, zoper katerega je podana kriva ovadba.

Kadar uprava kriminalistične policije generalne policijske uprave ali urad kriminalistične policije policijske uprave preiskujeta kaznivo dejanje z elementi organiziranega kriminala, pri katerem je udeležen delavec policije, obvestita pristojno službo, ki sodeluje pri preiskovanju. Sodelovanje se nanaša samo na tisti del postopka, ki je povezan z udeležbo delavca policije v zvezi z drugim odstavkom te točke.

UD PU pri obravnavi kaznivih dejanj ugotavljajo navzočnost naslednjih kriterijev:

- kriminalna dejavnost ali osumljenci vplivajo na notranjo ali zunanjo javnost ali na javno upravo,
- teža kaznivega dejanja in način preiskave za odkritje in prijetje osumljencev ter njihova obravnava v predkazenskem postopku zahtevajo neposredno vodenje in strokovno pomoč OPNZPP UGDP,
- osumljenci delujejo na mednarodni ravni,
- preiskava kaznivega dejanja zahteva uporabo prikritih preiskovalnih ukrepov in metod dela.

Ko UD PU ugotovijo navzočnost katerega od kriterijev iz prejšnjega odstavka, o tem obvestijo OPNZPP UGDP, ki jih lahko ugotavlja tudi samostojno. Vodja oddelka ali tisti, ki ga ta pooblasti, prouči obstoj kriterijev in odloči, ali bo oddelek prevzel nadaljnje vodenje dela ali obravnavo kaznivega dejanja. Če sta ugotovljena dva ali pa je ugotovljenih več kriterijev, je oddelek dolžan prevzeti nadaljnje vodenje dela ali obravnavo kaznivega dejanja.

5. Obveščanje in poročanje o poteku preiskave kaznivega dejanja

Pristojna služba obvešča generalnega direktorja policije ali direktorja policijske uprave o pomembnih ugotovitvah pri preiskovanju kaznivih dejanj.

Pristojna služba poroča generalnemu direktorju policije ali direktorju policijske uprave o izvedenih preiskovanjih kaznivih dejanj v 3 dneh po končanih preiskovanjih kaznivih dejanj, če storilec ni znan, pa v 30 dneh. Na zahtevo generalnega direktorja policije in direktorja policijske uprave poroča pred potekom rokov.

UD PU obvešča OPNZPP UGDP o začetku in pomembnih ugotovitvah pri preiskovanjih kaznivih dejanj.

UD PU poroča OPNZPP UGDP o izvedenih preiskovanjih kaznivih dejanj v 3 dneh po končanih preiskovanjih kaznivih dejanj, če storilec ni znan, pa v 30 dneh.

Pristojna služba takoj obvesti predstojnika delavca policije o sumu storitve kaznivega dejanja.

6. Katalog kaznivih dejanj, katerih storitve so osumljeni delavci policije pri opravljanju delovnih nalog ali v zvezi z njimi in katerih preiskovanje prevzamejo in vodijo policisti UD PU ali OPNZPP UGDP

KAZNIVA DEJANJA ZOPER ČLOVEKOVE PRAVICE IN SVOBOŠČINE
(16. poglavje)

Kršitev enakopravnosti (člen 141/3)

Protipraven odvzem prostosti (člen 143/2)

Neupravičena osebna preiskava (člen 147/2)

Neupravičeno prisluškovanje ali zvočno snemanje (člen 148/3)

Neupravičeno slikovno snemanje (člen 149/2)

Kršitev tajnosti občil (člen 150/5)

Kršitev nedotakljivosti stanovanja (člen 152/3)

Zloraba osebnih podatkov (člen 154/3)

Kršitev pravice do pritožbe (člen 155/2)

Preprečitev ali oviranje javnega shoda (člen 156/2)

KAZNIVA DEJANJA ZOPER URADNO DOLŽNOST IN JAVNA POOBLASTILA
(26. poglavje)

Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic (člen 261)

Nevestno delo v službi (člen 262)

Poneverba v službi (člen 263)

Neupravičena uporaba v službi (člen 264)

Ponareditev ali uničenje uradne listine, knjige ali spisa (člen 265)

Izdaja uradne tajnosti (člen 266)

Jemanje podkupnine (člen 267)

Nezakonito posredovanje (člen 269)

Kršitev človeškega dostojanstva z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic
(člen 270)

Izsiljevanje izjave (člen 271)

Protipravna prilastitev stvari ob preiskavi ali izvršbi (člen 272)

Kadar je potrebno opraviti ogled kraja kaznivega dejanja iz 6. točke usmeritev, opravi ogled policijska postaja ali urad kriminalistične policije PU, o čemer odloči direktor policijske uprave ali tisti, ki ga ta pooblasti.

7. Veljavnost usmeritev na področju notranje zaščite

Usmeritve pričnejo veljati dne 1. 12. 2002.

Šifra: 202-1-005/2-2002

Datum: 6. 11. 2002

Marko Pogorevc
GENERALNI DIREKTOR POLICIJE